

VI IN VAŠA MAČKA ali

kaj bi morali vedeti o življenju, prehrani in oskrbi domače mačke

Že nekaj tisočletij so domače mačke bolj ali manj v naši družbi. Lahko so naše hišne spremljevalke in nam krajšajo čas ali pa so z nami kot 'delovne živali' in je njihovo delo lovljenje miši in ostalih glodalcev. Skoraj ni gospodinjstva v mestu ali na podeželju, ki ne bi imelo eno ali več teh ljubkih in koristnih štirinožnih lepotic.

Povprečna življenjska doba zdrave in pravilno oskrbovane mačke je 10-15 let. Še vedno pa se tudi v današnjem času vse prevečkrat zgodi, da zaradi nepravilne oskrbe in odnosa do nje, preminejo že v starosti nekaj let in da velja muca, ki doseže starost treh ali štirih let, že za 'staro'. Naj nam muca 'služi' kot prijateljica ali pa kot delovna žival - če želimo da bo muca z nami in v naše zadovoljstvo preživela veliko let, moramo pri njeni oskrbi upoštevati nekaj pravil.

PREHRANA

➤ MLEKO - DA LI NE?

Ko prinesete domov majhnega domačega mucka (nikar ga ne jemljite od mačje matere dokler ne dopolni vsaj 10 do 12 tednov starosti in je popolnoma samostojen), ga nikar ne hranite s kravjim mlekom. Mačji želodček je še preobčutljiv in kravje mleko ni vedno dober nadomestek materinega. Ponudite mu mleko v prahu, razredčeno sladko smetano, jogurt ali pa mleko namenjeno mačjim mladičem, ki ga kupite v ZOO trgovinah. Tudi ko maček odraste, mu **NE DAJAJTE** mleka (razen če vidite da ga dobro prebavlja), saj so mačja prebavila urejena tako, da mleka ne presnavljajo in jim lahko le-to povzroča drisko, kar postopoma pripelje do splošne telesne oslabelosti in večje dovzetnosti za mačje bolezni.

➤ OSTALA HRANA:

Mačke so mesojede živali zato jim nikar ne ponujajte ostanke vaših obrokov. V trgovinah se dobi že veliko različne, kvalitetne in cenovno dostopne konzervirane in briketirane mačje hrane tako, da odločitev za pravilno prehrano ne bo prav nič težka. Mački lahko seveda ponudite odrezke od mesa, ki ga pripravljate za svojo družino, npr. manj kakovostne dele govedine (surove svinjine ali perutnine raje ne dajajte, zaradi možne okužbe s salmonelo). Muca bo vesela tudi surovega govejega srca, tu in tam kakšne kuhane drobovine, kuhane ali pečene perutnine, zajca, ribe, ipd. Med hrano, ki jo za mačko pripravljate sami, lahko zamešate tudi polento, riž ali testenine, nikakor pa **NE** krompirja, saj ga mačke ne prebavijo in jim obleži v želodčku. In ne pozabite - po vsakem obroku skrbno umijte skodelico iz katere je muca jedla. Muca imajo zelo občutljiv voh in vonj po starih ostankih hrane bo povzročil to, da bo hrano zavračala. Vedno naj ima poleg *skodele s hrano* tudi *skodelo s čisto svežo pitno vodo*, še posebej če jo hranite z briketirano hrano. Če ima vaša mačka nalogo, da v okolici hiše lovi miške in

ostale glodalce, ne podlegajte še vi zmotnemu mišljenju "češ mačka bo boljši lovec če bo lačna" in ji **NIKAR NE OMEJAJTE** hrane.

Mačka, ki ima v sebi lovski nagon (lovski nagon je pri različnih mačkah različno močan in ni enak pri vseh) bo lažje in bolj uspešno lovila sita kot lačna.

Sestradane in slabo hranjene domače mačke niso nikoli dobri lovci na glodalce! Za svoje preživetje bodo hranile vse svoje moči in posegale po lažje dosegljivem plenu. Če torej želite, da bo vaša mačka dober lovec, ne pozabite na primerno prehrano. Odrasla mačka potrebuje dva obroka dnevno, ki ji ga morale ponuditi vi.

VETERINARSKA OSKRBA

➤ CEPLJENJA

Zaradi zadnje čase vse pogostejših virusnih bolezni, ki napadajo in redčijo tudi domače mačke, peljite enkrat letno svojo mačko do najbližjega veterinarja (ali pa prosite terenskega veterinarja naj sočasno, ko pregleda ostale vaše domače živali, prinese s sabo še cepivo za mačko) in opravite zaščitno cepljenje (mačji prehlad, mačja kuga, ..). Če boste redno, vsako leto opravljali cepljenja - prvič, ko bo muc star dobre tri mesece - bo vaša mačka zaščitena in vam ne bo potrebno iz leta v leto iskati naokoli nove mačke. S cepljenjem bo namreč postala odporna proti zgoraj naštetim boleznim in ne bo poginila. Če se vaše mačke prosto sprehajajo po okolici in zaidejo tudi v gozd, opravite še zaščitno cepljenje proti steklini (kot cepite tudi kužka, če ga imate). Vsa cepljenja se morajo obnavljati vsako leto.

➤ ZAŠČITA PRED ZAJEDALCI:

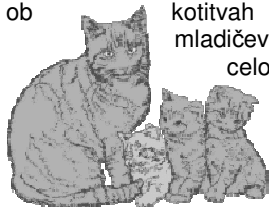
Posebno v poletnih mesecih se pri mačkah pojavijo problemi z bolhami, klopi, ušmi in ušesnimi garjami. Vsi ti zajedavci mački zelo škodujejo, saj ji načenajo njeno zdravje in slabijo njeno odpornost in s tem zmanjšujejo njeno sposobnost opravljanja vsakodnevnih dolžnosti. Neskončna praskanja po koži in ušesih povzročajo možnost dodatnih gnojnih okužb, bolhe botrujejo okužbi z glistami, ušesne garje pa lahko povzročijo tudi okvaro sluha. Dober sluh pa je za mačko-lovko izredno

pomemben. Mački pripnite insekticidno ovratnico (še pred tem jo posprajajte ali popudrajte s praškom/sprayem proti tem nadlogam), ki bo potem nekaj mesecev preprečevala naselitev zajedavcev po njeni koži. Ne pozabite sočasno razkužiti tudi ležišča oz. prostore v katerih se je muca gibala.

Bolhe so namreč verjetno že izglele svoja jajčeca in če ne boste sočasno uničili že odraslih bolh in jajčec, se bo zgodba z bolhami ponavljala in ponavljala v neskončnost. Mački dajte 2-3 krat na leto tudi sredstvo (tablete ali pasto) za odpravljanje notranjih zajedavcev (glist in trakulj). Vse te preparate lahko kupite v večini lekarn, trgovinah z živalsko opremo ali veterinarskih postajah.

NEZAŽELJENI MLADIČKI - KAJ LAHKO VI STORITE?

Predvsem na podeželju, pa tudi brezdomne mačke v mestih skotijo, ne tako redko, dva ali celo tri legla mladičkov na leto. To je za mačko, ki je najpogosteje podhranjena, necepljena in obremenjena z različnimi boleznimi in paraziti prenaporno. Veliko mačjih samic ob

kotitvah umre, pogosto ne donosijo mladičev, mladički so šibki in velikokrat celo zaradi nedohranjenosti poginejo. Večina ljudi tega niti ne pozna oz. se tega ne zaveda, saj mačje samice svoje mladiče skotijo kje skrite in se prikažejo na

plan, ko so mladiči stari že nekaj tednov.

Domače muce spolno dozori že med 6 in 9-tim mesecem starosti, kar pomeni, da imajo takrat lahko že tudi mladičke.

➤ STERILIZACIJA MAČJIH SAMIC

Če ne želite mladičkov oz. zanje nimate zagotovljenih zanesljivih, skrbnih odgovornih ljudi, ki bi jim lahko mladičke oddali in ki bodo za njih odgovorno skrbeli naslednjih vsaj 10 let, bo tako za vas in za mačko najbolje, da samičko v starosti od 6 mesecev naprej sterilizirate in s tem preprečite vse nadaljnje probleme. Mački to nikakor ne bo škodovalo - še naprej bo ljubezniva, prijazna in prav tako dobra lovka kot poprej, le obremenjena ne bo več z nagonom po razmnoževanju, breznanju in materinstvom. Morda se bo malce več zadrževala v bližini doma, vam pa bodo za vedno prihranjene mačje serenade mačjih ljubimcev, pomarkirana stopnišča in vogali. Vedite, da NI RES, da mora imeti mačka vsaj enkrat mladičke kot še vedno kroži zmotno prepričanje med ljudmi. Sterilizacija se lahko opravi takoj, ko mačka spolno dozori, vedno več lastnikov pa se odloča za zgodnjo sterilizacijo/kastracijo – pri 3 mesecih starosti.

➤ KASTRACIJA MAČJIH SAMCEV

Prav tako je priporočljivo, da se odločite za kastracijo mačka. Tudi mačkon ne bo po tem posegu prav nič drugačen, prav nič manj 'moški' ne bo, le malo manj se bo potepal po okolici, ne bo preganjal sosedovih mačjih dam, verjetno se bo izogibal krvavim pretepom, vam pa prihranil skrb in pogled na nekaj 'scefrano- shujšanega – pretepenega,' ko se bo po takih potepih vračal domov ter obiske in stroške veterinarja, če bo seveda preživel srečanja z avtomobili. Mački se na takih potepanjih neredko zelo resno poškodujejo, lahko tudi okužijo z nalezljivimi mačjimi boleznimi (mačji aids, levkemija, kuga..) doživijo prometne nesreče, si naberejo bolhe, garje ali staknejo kakšno glivično okužbo (npr. mikrosporijo).

➤ MLADIČKI

Če se boste vseeno odločili (ali pa se je vaša muca kar brez vašega soglasja odločila), da boste imeli mladičke, muci omogočite miren, varen in topel kotiček, kjer bo lahko varno skotila svoje mladičke. Pripravite ji kartonsko ali leseno škatlo, morda pleteno košaro, jo podložite z nekaj plastmi časopisnega papirja, ki ga po končani kotitvi zavržete in nadomestite z novim, nanj pa pognrite staro, čisto že odsluženo brisačo ali rjuho. Muca vam bo zelo hvaležna. Ne pozabite da so mačke zelo čiste živali, zato ji podlogo redno zamenjajte s svežo, ker bo sicer odnesla mladičke na novo čistejše mesto. To bo storila tudi, če se na določenem mestu ne bo počutila varno.

Če mladičkov ne morete ali ne želite obdržati ali pa veste, da za njih ne boste našli novih dovolj skrbnih lastnikov, jih skušajte takoj po rojstvu, še preden jih mama muca ovoha in oblizne, neopazno odstraniti od nje in če RES NE GRE DRUGAČE - neboleče evtanazirati (eter). Mami muci pustite vsaj enega mladička, da ne bo premočno občutila izgube. Za večino mačk velja, da so zelo skrbne matere in dobro vedo koliko mladičkov so skotile - izguba enega ali vseh, jih lahko zelo močno prizadene.

V času dojenja mladičkov (do 6-7 tedna starosti) potrebuje mačja mama več hrane, zato ji povečajte število obrokov in ji ponudite čim bolj kvalitetno hrano. Na hranjenje z ulovljenimi glodalci se v času hranjenja mladičkov ne more zanašati, saj mladičev ne more puščati predolgo samih..

V starosti štirih do petih tednov bodo mladički pričeli kazati zanimanje in interes za nemlečno prehrano in bodo skušali polizati kakšno hrano iz maminega krožnika. Ponudite jim lahko koščke kuhanih ali pečenih rib (brez koščic), govedine, perutnine, mačjo konzervo za mladičke. Velika večina mladičkov z veseljem polize tudi skuto, topljeni sir, čokolino ali pa v razredčenem mleku ali vodi razmehčane mačje piškote. Mladički bodo samostojni med 10 in 12-tim tednom starosti, to pa bo tudi čas ko jih boste lahko brez škode oddali novim lastnikom. Vsekakor pa je priporočljivo, da jih še pred odhodom v novi dom razčrvičite in cepite proti mačji kugi.

